

TÜRKÇE/TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

1. Aşağıdakilerden hangisi ünlüleri sınıflandırırken kullanılan bir ölçüt değildir?

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkçenin özelliklerinden biri değildir?

3. “Türkçede ünlüyle biten bir sözcükten sonra ünlüyle başlayan bir sözcük gelmesi durumunda ilk sözcüğün sonundaki ünlü ile ikinci sözcüğün başındaki ünlü kaynaşabilmektedir.”

Aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

4. “kiprik, aryan, yarpak” sözcüklerinde görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

5. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir ek almıştır?

6. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

7. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde “-lar” eki abartma anlamında kullanılmıştır?

8. “Türkçe tamlamalarda tümleyen önce, tümlenen sonra gelir. Bu sıranın bazen değiştiği görülür.”

Aşağıdakilerin hangisinde tamlama sırasının değişimine uygun bir örnek vardır?

9. Altı çizili sıfatlardan hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat vardır?

11. Aşağıdakilerin hangisinde “iyi” sözcüğü, türü yönünden diğerlerinden farklıdır?

12. “Olanları ağlaya ağlaya anlattı.” cümlesindeki belirteç, eylemi hangi bakımdan tamamlamaktadır?

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işaret adılı bulunmaktadır?

14. Aşağıdaki cümlelerde yer alan adılardan hangisi nesne görevindedir?

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilgeç bulunmamaktadır?

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç bulunmamaktadır?

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel birleşik eylem kullanılmıştır?

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem istek kipinde çekimlenmiştir?

19. Aşağıdaki altı çizili eylemsilerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde addan türemiş bir eylem kullanılmıştır?

21. Aşağıdaki dillerden hangisi yalınlayan (tek heceli) dillerden biri değildir?

22. Orhun Türkçesinin ses özellikleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

23. Aşağıdakilerden hangisi Ural-Altay dil ailesinin özelliklerinden biri değildir?

24. Aşağıdakilerden hangisi Ural-Altay dil ailesinin ortak özelliklerini belirlemiştir?

25. Tonyukuk yazıtı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

26. Aşağıdakilerden hangisi yalnız durumla kullanılan soneklardan biri değildir?

27. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin zaman çekimi diğerlerinden farklıdır?

28. Karahanlı Türkçesi'nin ilk ayrıntılı gramerini aşağıdakilerden hangisi hazırlamıştır?

29. Aşağıdakilerden hangisi Atebetü'l-hakâyk üzerine çalışma yapmıştır?

30. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir ek almıştır?

31. Aşağıdaki zarflardan hangisi tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

32. Uygurca metinlerin ele alındığı ilk yayım aşağıdakilerden hangisidir?

33. Ural-Altay dil ailesi üzerinde ilk çalışma yapan araştırmacı aşağıdakilerden hangisidir?

34. Türk dilinin tarihlendirilmiş en eski yazıtı aşağıdakilerden hangisidir?

35. Orhun Yazıtlarındaki yazım ve noktalama kuralları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

36. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir ek almıştır?

37. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir durum eki almıştır?

38. Aşağıdaki sözcüklere gelen fiilimsi eklerinden hangisi diğerlerinden farklıdır?

39. Maniheizt Uygur edebiyatında günah çıkartarak tövbe etmek için hazırlanmış metinler arasında en önemlisi aşağıdakilerden hangisidir?

40. İlk Türk lirik şiiri üzerine ilk çalışan bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

41. Türk edebiyatı Anadolu'da başladığı zaman, XIV. yüzyılın ilk yarısında Yunus Emre ve Âşık Paşa ile birlikte eser veren üç büyük şairden biridir. Sultan Veled gibi ilk eseri Feleknâme'yi Farsça yazan şair, Türk edebiyatında mahlas kullanan ve bunun endişesini taşıyan ilk şairdir.

Yukarıda sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

42. Büyük sıkıntı ve mücadelelerle geçen hayatında ilim ve şiirle de uğraşmıştır. Arapça telif eserlerin yanında büyük bir divan yazan şairin zeki, sert ve mücadeleci mizacı bazı şiirlerine yansımıştır. Özellikle satranç ve ok üzerinde çok duran, iktibaslara çok az yer veren şair, şiirlerinde mahlas kullanmamıştır. Türkçe Divan'ı ile Arapça yazdığı İksîrû's-Sa'âdât fi- Esrâri'l-İbâdât ile Tercihü't-Tavzîh adlı mensur iki eseri vardır.

Yukarıda sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

43. Aşağıdakilerden hangisi Sebki Hindî adı verilen edebî akımın Türk edebiyatındaki önemli temsilcilerinden biri değildir?

44. Cemşîd'i öldürerek İran şâhı olan bu şahıs, Şehname'de kötülüğün ve zulmün sembolü olarak anlatılır. Efsaneye göre, şeytan onu iki omuzundan öptüğü için her iki omuzunda iki yılan çıkmış ve bütün çabalarına rağmen bu yılanlardan kurtulamamıştır. Divan şiirinde bu yılanlarla ve zalimliğiyle bir sembol olmuştur.

Yukarıda sözü edilen şahıs aşağıdakilerden hangisidir?

45. Karşılıklı konuşmanın nakledilmesi şeklinde, “dedim” ve “dedi” yüklemeleriyle yazılan gazellerdir. Konusu aşk olan bu şiirler sade bir dille yazılmışlardır ve konuşma havası taşırlar. En dikkat çekici örnekleri “dedim” ve “dedi” yüklemeleri mısra başlarında olanlardır.

Yukarıda sözü edilen gazel türünde yazılan şiir aşağıdakilerden hangisidir?

46. Gördüm seni elden ihtiyârum gitdi
Bakdum kadüne sabr u karârum gitdi
Hâk oldum ü her yana gubârum gitdi
El-kıssa kapunda i'tibârum gitdi

Yukarıdaki nazım biçimi aşağıdakilerden hangisine örnektir?

47. Terbî' edilen gazelin her beyitinin iki mısraı arasına aynı vezin ve kafiyede ikişer mısra eklenerek yapılan biçimine terbî'-i mutarrafa denir. Bu yöntemle yapılan terbî'lerde ilk ve son mısra terbî' edilen gazele, aradaki iki mısra da terbî'i yapan şaire aittir.

Terbî'lerde sözü edilen bu işleme ne ad verilir?

48. Edebiyat terimi olarak her bendi dokuz mısradan oluşan nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

49. Bir belâgat terimi olarak belli bir amacı dile getiren söze bir başka anlam daha ilâve etmektir. İlâve edilen anlam, ilk anlam ile olumlu ya da olumsuz, aynı yönde olur. Bununla birlikte bu anlamlardan biri asıl maksattır ve açık (=sarîh) tır, diğeri ikinci planda kalır ve üzerinde özel olarak durulmaz (zımnî).

Yukarıda sözü edilen sanat aşağıdakilerden hangisidir?

50. Aralarında bir vech-i şebek olmadığı halde müşebbehin mizah, yergi ya da latife amacıyla müşebbehün bihe benzetilmesidir. Cimri birini, cömertlik timsali Hâtem'e benzetmek gibi.

Yukarıda sözü edilen teşbih türü aşağıdakilerden hangisidir?

51. Mübalağayla var olduğu iddia edilen durumun aklın kabul edeceği bir derecede ya da geçmişle görülmüş olması şeklinde ifade edilen mübalağa türü aşağıdakilerden hangisidir?

52. Kendi aralarında anlam ve söz açısından bir grup oluşturulduğunda aşağıdaki sanatlardan hangisi dışarıda kalır?

53. Hâl ü müstakbeli ne olsa gerek
Sevmedi, sevmemişdi, sevmeyecek

Yukarıdaki beytin ikinci mısraında görülen sanat aşağıdakilerden hangisine örnektir?

54. “Vezinleri farklı sözcüklerin revî görevindeki seslerinin aynı olmasıdır. İki fıkra sonundaki “elmâs” ile “iltimâs” kelimeleri arasında bu tür bir seci vardır. Her iki kelimenin de “s” sesi ile bitmesi ile bu secii meydana gelir.”

Yukarıda sözü edilen seci aşağıdakilerden hangisidir?

55. Islâhum eylemem te’emmül
Kim gül tiken olmaz u tiken gül

Yukarıdaki beyitte kelime tekrarına dayalı sanatlardan hangisi kullanılmıştır?

56. Aşağıdakilerden hangisi kelime tekrarına dayalı sanatlardan biridir?

57. İrâd-ı mesel ile ifade tarzı yönünden benzeşir. Bu anlatım teknikleri arasındaki fark; bu teknikte dile getirilen düşünceyi desteklemek için bir tür mantıksal önermelerin kanıt gösterilmesi, İrâd-ı meselde ise bir atasözü veya hikmetli bir sözün aynı amaçla kullanılmasıdır.

Yukarıda sözü edilen sanat aşağıdakilerden hangisidir?

58. Bu tarih türünde; mısradaki harflerin sayı değerlerinin toplamı istenen tarihin iki katını verir. Dolayısıyla elde edilen sayıyı ikiye bölmek gerekir. Bazen tarihin bu şekilde hesaplanması gerektiğine işaret eder.

Yukarıda sözü edilen tarih aşağıdakilerden hangisidir?

59. Aşağıdakilerden hangisi XIV. yüzyıl Azeri dönemi Türk edebiyatı şairlerinden biri değildir?

60. Âşık Paşa'nın en önemli eseri olan ve 10613 beyitten meydana gelen ve gözleme dayanan bu mesnevi, sosyal yönü zengin, dinî, tasavvufî ve ahlakî bir eserdir. Tasavvufun Türkçe olarak en ince şekilde anlatıldığı bu eser; "insan-ı kâmil" olmayı öğütleyen, ahlakî, didaktik bir özellik taşır.

Yukarıda sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

61. Aşağıdakilerden hangisi Genç Osmanlılar adıyla anılan grubun üyelerinden biri değildir?

62. Avrupai Türk tiyatrosunun temellerini, kurduğu “Osmanlı Tiyatrosu” ile atan sanatçı kimdir?

63. Yeni Türk edebiyatının Batılı tarzda yazılmış ilk edebiyat teorisi kitabı aşağıdakilerden hangisidir?

64. Şinasi'nin dünya görüşünü ifade etmede merkeze alınması gereken kavram aşağıdakilerden hangisidir?

65. Aşağıdakilerden hangisi yayın organları “Sırat-ı Müstakim” ve “Sebilürreşat” olan 19. yüzyıl düşünce hareketidir?

66. 1851'de özellikle Darülfünun'a kitap hazırlamak amacıyla oluşturulmuş ve yeni Türk edebiyatının doğuşuna önemli katkı sağlamış kurul aşağıdakilerden hangisidir?

67. Dilber adında esir bir kızın acıklı maceralarının anlatıldığı roman aşağıdakilerden hangisidir?

68. 1853 Türk-Rus Savaşı'nda sevgilisi İslâm Bey'in peşinden asker kıyafeti giyip savaşa katılan Zekiye adlı genç bir kızın hikâyesini konu edinen tiyatro eseri aşağıdakilerden hangisidir?

69. Tanzimat Dönemi Türk edebiyatında ilk edebî tartışma hangi gazeteler üzerinden yapılmıştır?

70. Bir şiirde konunun şairin kendisine özgü olarak değerlendirilip yorumlanması, aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?

71. Yeni Türk edebiyatında toplumsal yapı esas alındığında hangi kavram çatışmasının en az işlendiği söylenebilir?

72. Bir ıtıknâmedir insana senin kânunun
Bildirir haddini Sultan'a senin kânunun

Şinasi'ye ait yukarıdaki beyit ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

73. Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi temanın işlenişi bakımından diğerlerinden farklıdır?

74. Örüşük üçlü anlamına gelen üç mısralık bentlerden ve sonda bir mısralık bağımsız bir bentten oluşan ve ilk kez İtalyan şair Dante tarafından kullanılan nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

75. Malezya asıllı olduğu hâlde Türkçeye Fransızcadan geçmiş, sayısı çift olması gereken dörtlüklerle yazılan nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

76. Aşağıdaki metin inceleme ögelerinden hangisi biçim ile ilgili değildir?

77. Türk şiirinin geleneksel ölçülerden serbest ölçüye doğru dönüşümünün çıkış noktasını oluşturduğu söylenebilecek nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

78. Serbest vezin ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

79. Her şey gözden başlıyor üstümüze çevrilen
İner ine derinde iğneler ince

Yukarıdaki beyitte aşağıdaki ses uyumlarından hangisi kullanılmıştır?

80. Eser merkezli kuramlar bir eseri incelerken metnin esas alınarak incelenmesi gerektiğini savunurlar. Buna göre aşağıdaki kuramlardan hangisi metin incelemesinde eseri esas alır?

81. İcracı tarafından bir tören havası içinde ve ezgi eşliğinde “söyleme” etkinliğine dayalı olarak oluşturulan sözlü edebiyat yaratmalarına “söylemelik türler” adı verilmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türk Halk Edebiyatının söylemelik türleri arasında yer almaz?

82. “Asıl sözlerinin bulunduğu *bent* ve bendin sonunda tekrarlanan *nakarat* kısmından oluşan; 7 ile 15 arasındaki heceli kalıplarla söylenen *ezgi ağırlıklı* bir halk edebiyatı ve müziği türüdür.”

Yukarıda özellikleri verilen edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

83. Türk anonim halk şiirinin en yaygın, en kısa nazım şekli ve nazım türüdür. Duygu ve düşünce yüklü, yarı açık yarı gizli “mana” (anlam) oluşturmak ve iletmek üzere yedi heceli ve dört mısradan oluşur, “aaxa” şeklinde kafiyelenir.

Yukarıda özellikleri verilen edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

84. Kaşların ok dedikçe
Kirpiğin çok dedikçe
Pek mi gönlün büyüdü
Sen gibi yok dedikçe

Yukarıdaki mani tür bakımından aşağıdakilerden hangisine örnektir?

85. Türk Halk Edebiyatının kendi içinde ayrıldığı bölümler aşağıdakilerin hangisinde birlikte ve doğru olarak verilmiştir?

86. “Toprak” şiiri ve “İki Kapılı Han” benzetmesiyle de tanınan, Köy Enstitülerinde saz öğretmenliği yapmış, Türkiye’de sazla türküyü ilk kez plağa okuyan XX. yüzyıl saz şairlerinin temsilcisi olan ozan aşağıdakilerden hangisidir?

87. Halk şiiri ölçüsüyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

88. Sen akşamlar kadar büyüdü ve sıcak
Rüyalarım kadar sade, güzeldin
Başbaşa uzandık günlerce ıslak
Çimenlerine yaz bahçelerinin

Yukarıdaki dörtlüğün kafiye ve ölçüsüyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

89. Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif kullanılmamıştır?

90. Ayvalık'ın kara taşı
Yandı yüreğimin başı
Emin Hacı'nın kardaşı
Uyan Hacıbey'im uyan

Yukarıda verilen dörtlük aşağıdaki edebi türlerden hangisine örnektir?

91. Toplumdaki haksızlıkları, gerilikleri, ekonomik sorunları, yolsuzlukları, kişilerin beğenilmeyen yönlerini alaya alarak; güldürücü, iğneleyici bir biçimde eleştirerek yermeye ve güldürmeye yönelik anlatım tutumuyla oluşturulan ve bu türe has ezgilerle icra edilen şiirlere ne ad verilir?

92. Aşağıdaki deyimlerden hangisi söz dizimi bakımından diğerlerinden farklıdır?

93. Dede Korkut Hikâyeleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

94. Ses benzerlikleri ile uyaklardan faydalanılarak oluşturulan secili-kafiyeli ve belli bir konusu olmayan, hatta önemli bir bölümü anlamlı da olmayan, ses ve sözlerin akışı bakımından şiirimsi bir türdür. Tamamen nesir şeklinde ve hayal ürünü unsurların veya tasarımların öne çıktığı iç kafiyeyle önem veren uzunca metinlerdir. Türün en önemli niteliği, herhangi bir konusunun olmayışıdır.

Yukarıda özellikleri verilen edebi tür aşağıdakilerden hangisidir?

95. XII. yüzyılda, Türkistan’da İslâm iman, ahlak ve faziletini tasavvufî prensipler olarak yaşayıp bunları “hikmet” adını verdiği ve Türklerin yüzyıllardır kullandıkları geleneksel şiir şekilleri olarak geniş kitlelere tanıtıp yayan “Tekke ve Tasavvufî Halk Edebiyatı” geleneğinin en büyük temsilcisi aşağıdakilerden hangisidir?

96. Aşağıdaki Tekke ve Tasavvufî Halk Edebiyatı geleneğinin şiir türü ve açıklaması eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

97. Aşağıdakilerden hangisi “iki ya da daha fazla âşığın dinleyici huzurunda herhangi bir yerde karşı karşıya gelerek birbirlerini sazda ve sözde belli kurallar içinde deneyerek yarışmaları” olarak adlandırılmaz?

98. Kaynağını Arap ve Fars edebiyatlarından alan, ancak Türk destan geleneğinin ölçütleri ve icra töresine göre oluşturulan, Anadolu’da XIII. yüzyıldan itibaren Türk toplumunun sosyokültürel yapısı ve dünya görüşüne uygun olarak tercüme ve adapte etmek suretiyle manzum, mensur ve manzum-mensur karışık olarak meydana getirilen, konusu Hz. Ali, atı Düldül, kılıcı Zülfikâr, Hz. Ali’nin oğlu Muhammed Hanefî etraflarında gelişen olaylardan oluşan eserler, aşağıdakilerden hangisidir?

99. Ortaoyununun başoyuncusudur, bir anlamda yönetmenidir. Zurnacıyla konuşur ve oyunu başlatır. Oyunun bitiminde de oyunun bittiğini bildirme ve gelecek oyun hakkında bilgi verme gibi kalıplaşmış görevleri yerine getirir. Daima, meydana ilk giren ve meydandan en son çıkandır. Bu rolü üstlenecek oyuncunun iyice pişmiş veya deneyimli bir kişi olması gereklidir.

Yukarıda özellikleri verilen ortaoyunu karakteri aşağıdakilerden hangisidir?

100. Alkış (dua), insanın kendisi ile yakınları, tanıdıkları, hısım ve akrabalarıyla sevdikleri başta olmak üzere içinde yaşadığı toplumun bütün bireylerinin maddi refah ve manevi saadetinde yardım ve merhametini istemek için Tanrı'ya yaptığı bir hitap ve bir sesleniştir.

Buna göre, aşağıdaki sözlerden hangisi alkış örneğidir?